

مشخصات طرح

دوره هشتم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۴۴

شماره چاپ:

۸۲۲

تاریخ چاپ:

۱۳۸۸/۶/۱۵

نام دفاتر:

مطالعات برنامه و بودجه

مطالعات انرژی،

صنعت و معدن

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۹۸۸۸-۲

تاریخ انتشار:

۱۳۸۸/۹/۲۳

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح بند (۷) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور»

مقدمه

در طرح اصلاح بند «۷» ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور، وزارت نفت از طریق شرکت‌های دولتی تابعه موظف می‌شود، قیمت هر مترمکعب فروش گاز مصرفی را مبلغ بیست (۲۰) ریال افزایش داده و درآمد حاصله را عیناً جهت طرح گازرسانی به روستاهای کشور هزینه کند.

سابقه موضوع

در بند «و» تبصره «۱۱» ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۶، این حکم درج شد: «وزارت نفت از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذیربط موظف است علاوه بر حکم بند «د» این تبصره قیمت هر مترمکعب فروش گاز مصرفی را مبلغ بیست (۲۰) ریال افزایش داده و درآمد حاصله را عیناً جهت طرح گازرسانی به روستاهای کشور هزینه نماید». در قانون بودجه سال ۱۳۸۷ به این مطلب اشاره نشد، ولی در اصلاحیه بودجه سال ۱۳۸۷ مجدداً این مطلب تصویب شد. در قانون بودجه سال ۱۳۸۸ حکمی در این باره تصویب نشد.

ماده (۲) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری روستا را این‌گونه تعریف کرده است. روستا واحد مبدأ تقسیمات کشوری است که از لحاظ محیط زیست (وضع طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) همگن بوده که با حوزه و قلمرو معین ثبتي یا عرضی مستقل که حداقل تعداد ۲۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر اعم از متمرکز یا پراکنده در آنجا سکونت داشته باشند و اکثریت ساکنان دائمی آن به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به یکی از فعالیت‌های کشاورزی، دامداری، باغداری به‌طور اعم و صنایع روستایی و صید یا ترکیبی از این فعالیت‌ها اشتغال داشته باشند و در عرف به‌عنوان ده، آبادی، دهکده و یا قریه نامیده شده است. مطابق این تعریف که از روستا وجود دارد تا پایان سال ۱۳۸۶ حدود ۱۲ درصد روستاهای کشور و ۲۷ درصد جمعیت روستایی تحت پوشش شبکه گاز طبیعی قرار گرفتند و در این سال گازرسانی به ۳۷۰۰ روستا نیز در دست اقدام بوده است.

اظهار نظر در مورد طرح

۱. در مورد ابعاد فنی موضوع این سؤال مطرح است که آیا اساساً برای بهبود وضعیت روستاهای کشور باید مقوله «گازرسانی» مدنظر باشد یا «انرژی‌رسانی»؟ انتخاب راه کم‌هزینه و بهینه، جایگزین روش انرژی‌رسانی به بسیاری از روستاها بجای گازرسانی است و در مناطقی از کشور که امکان جایگزینی برق با سایر حامل‌های انرژی وجود دارد، با ملاحظات افزایش ضریب بار برق و گاز، برق به‌عنوان حامل انرژی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲. در موضوع گازرسانی نباید فقط به احداث خطوط انتقال گاز توجه داشت. بلکه مهمترین مشکل در تأمین گاز مورد نیاز مصرف‌کنندگان است. احداث خطوط بدون وجود گاز کافی نه تنها مشکلی را حل نمی‌کند بلکه به نارضایتی مردم می‌انجامد.

طرح مورد نظر درباره مسئله اتمام پروژه‌های نیمه‌تمام یا تسریع در عملیات گازرسانی، دارای نگاه یکطرفه به مسئله است و این طرح فقط حل مشکل تأمین منابع مالی مورد نیاز به‌منظور گازرسانی را مورد توجه قرار داده است. این درحالی است که آنچه نیاز به توجه جدی دارد، برخورداری از گاز استخراجی یا تولید گاز کافی از میادین به‌منظور پاسخگویی به نیاز مصرفی است که در این مورد در برخی از سال‌ها تراز گاز کشور منفی بوده است. همچنین به‌رغم توسعه فزاینده شبکه گازرسانی در کشور، تاکنون هیچ مخزن ذخیره برای گاز طبیعی وجود ندارد و این موضوع باعث می‌شود آسیب‌پذیری مصرف‌کنندگان گاز به‌خصوص در ماه‌های سرد سال بیشتر شود. ۳. این حکم در سال ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ در قانون بودجه درج شد. بخش زیادی از منابع حاصل از این افزایش در سال‌های گذشته صرف امور زیربنایی استخراج گاز شده و بخش کمی به‌طور مستقیم به گازرسانی به روستاها اختصاص یافته است.

۴. منابع حاصل از این افزایش قیمت، منابع جدیدی است که برای انجام اقدامی مشخص در اختیار دولت قرار می‌گیرد این منابع طبق قانون محاسبات عمومی باید در ردیف مشخصی در قانون بودجه درج و در قالب طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و پس از مبادله موافقتنامه هزینه شود که انجام این کار به ارائه لایحه متمم بودجه از طرف دولت نیاز دارد.

۵. به‌موجب ماده (۳) برنامه چهارم توسعه هرگونه افزایش قیمت حامل‌های انرژی در هر سال مستلزم ارائه لایحه از سوی دولت تا شهریورماه همان سال است.

جمع‌بندی

این طرح به‌منظور توجیه قانونی اقدام شرکت ملی گاز ایران در افزایش قیمت گاز طبیعی در هشت ماه اول سال ۱۳۸۸ ارائه شده است. به‌منظور عدم الزام به ارائه متمم بودجه می‌توان این منابع را در بودجه شرکت‌های ذیربط در نظر گرفت تا طبق قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰، با اصلاح بودجه آن شرکت‌ها توسط مجمع عمومی صورت قانونی به‌خود گیرد.